

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **P. K.**, zast. JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem, se sídlem Oveňecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 3. 2017, č. j. OAM-609/ZA-ZA11-ZA17-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 17. 1. 2019, č. j. 32 Az 46/2017 - 56,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M., advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v řízení o kasační stížnosti v částce 6.800 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 27. 3. 2017, č. j. OAM-609/ZA/ZA11-ZA17-2016, neudělil žalobci mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 17. 1. 2019, č. j. 32 Az 46/2017 - 56, žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti výše uvedenému rozsudku včasnou kasační stížnost. V ní namítl, že krajský soud učinil nesprávný závěr o absenci újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu, přičemž navíc vycházel z neaktuálních podkladů a nepřihlédl ke konkrétním okolnostem případu. Stěžovatel připomněl, že pochází z Doněcké oblasti zasažené ozbrojeným konfliktem a krajskému soudu vytkl, že nedostatečně přihlédl k vnitřnímu ozbrojenému konfliktu na Ukrajině a nesprávně vyhodnotil možnosti vnitřního přesídlení. Upozornil přitom na to, že Městský soud v Praze v řízení vedeném pod sp. zn. 4 Az 26/2017 konstatoval, že opatření pro zlepšení situace osob, které se vnitřně přesídlily v rámci Ukrajiny, jsou jen v teoretické úrovni. Navíc krajský soud přehlédl, že stěžovatel a jeho rodina spadají pod definici skupiny zranitelných osob. Krajský soud ani žalovaný řádně nevyhodnotili skutečnost, že neudělení mezinárodní ochrany zasáhne nepřiměřeně do práva stěžovatele na soukromý a rodinný život. Přitom nezletilá dcera stěžovatele je českou státní příslušnicí

a odtržení stěžovatele od rodiny lze jen stěží vnímat tak, že je v nejlepším zájmu dítěte. Nejvyššímu správnímu soudu proto žalobce navrhl, aby zrušil napadený rozsudek a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[3] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odmítl, že by nedostatečně posoudil možnost vnitřního přesídlení stěžovatele v rámci Ukrajiny. Ve správním spise jsou obsaženy relevantní dokumenty potvrzující závěry o nedůvodnosti žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu, která nadto byla v pořadí již pátá. Primárním cílem stěžovatele je legalizace pobytu na území České republiky, k čemuž však slouží zejména instituty ve smyslu zákona pobytu cizinců. Krajský soud přitom posoudil správně žalobu jako nedůvodnou, a proto žalovaný navrhl, aby i Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení kasační stížnosti

[4] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, kasační stížnost přesahuje vlastní zájmy stěžovatele v následujících typových případech:

- kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu;
- kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně;
- kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně;
- kasační stížnost je dále přijatelná, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení se v konkrétním případě může jednat tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; popřípadě krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[5] Nejvyšší správní soud neshledal, že by se krajský soud dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele, nebo že by se při rozhodování věci jakkoliv odchýlil od ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a založil tak důvod přijatelnosti kasační stížnosti.

[6] Nejvyšší správní soud krátce na úvod vypořádání kasační argumentace shrne skutkové okolnosti případu. Stěžovatel podal dne 8. 7. 2016 opakovanou, v pořadí již pátou žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. V doplnění žádosti a následných dvou pohovorech uvedl, že je ukrajinské národnosti i státní příslušnosti, pravoslavného náboženského vyznání, nemá žádné politické přesvědčení, nikdy nebyl členem žádné politické strany a nikdy se politicky neangažoval. Je rozvedený, v České republice má dceru (J. P., narozená dne X), která je české státní příslušnosti. Na Ukrajině naposledy žil (od narození) ve městě S. v Doněcké oblasti. Ve vlasti neměl žádné problémy se státními orgány, soudy, policií nebo armádou, snažil se žít slušně. Do České republiky přicestoval v roce 2001, kdy také poprvé neúspěšně požádal o mezinárodní ochranu. Vrátil se na Ukrajinu a v březnu 2003 opět přijel do

pokračování

České republiky (na pozvání od přítelkyně) a její území již neopustil. O mezinárodní ochranu aktuálně žádá proto, že je na Ukrajině pronásledován, jde mu o život. V místě, odkud pochází, je válka, dopadají tam bomby, ukrajinská armáda používá zakázané zbraně. Lidé, kteří odtud vycestují, jsou ve zbytku Ukrajiny pronásledováni. Obává se, že přímo na ukrajinské hranici by byl zatčen jako terorista z důvodu místa svého původu. V rámci Ukrajiny nemá místo, kam by se mohl přestěhovat, nikde nemá žádné zázemí, byl by z něj bezdomovec. Stručně popsal svou azylovou historii. Uvedl, že na území České republiky pobýval legálně do července 2003, poté již nelegálně. V roce 2005 byl z důvodu nelegálního pobytu zajištěn policií a podal druhou žádost o mezinárodní ochranu. Nyní zde pobývá opět nelegálně, v roce 2009 mu skončila platnost pasu a v roce 2015 mu byla zamítnuta žádost o sloučení s rodinou. V případě návratu se obává zadržení a obvinění ze separatismu. Do vlasti se vracet nechce, v České republice má družku a dceru, žije zde již 17 let, chtěl by zůstat s rodinou.

[7] Nejvyšší správní soud již dříve konstatoval, že boje lokalizované pouze v určitých částech Ukrajiny nelze považovat za tzv. totální konflikt. Probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy (srov. rozsudek ze dne 22. 3. 2016, č. j. 9 Azs 295/2015 - 37). V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, byl vysloven závěr, že „v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobením vážné újmy; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.“ Žalovaný a krajský soud neopomenuli skutečnost, že Doněcká oblast, z níž stěžovatel pochází, je těmito boji zasažena, a touto otázkou se velmi podrobně zabývali.

[8] Nejvyšší správní soud přitom podotýká, že důvody zakládající překážku možnosti vnitřního přesídlení musí dosahovat určité intenzity (§ 2 odst. 10 zákona o azylu). Takovou překážku by mohl založit opodstatněný strach z pronásledování nebo důvodné obavy, že by cizinci hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy (§ 14a odst. 2 zákona o azylu). Stěžovatel však jen v obecné rovině namítal obavu z diskriminace ze strany ukrajinských spoluobčanů. Pronásledováním ze strany soukromých osob se Nejvyšší správní soud zabýval již v rozsudcích ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, anebo ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, a neshledal je azylově relevantními, pokud se žadatel o azyl může domoci účinné ochrany ze strany domovského státu. Podle Nejvyššího správního soudu nic nenasvědčuje ani tomu, že by případnou překážku v možnosti přesídlení mohly představovat státní orgány. Ukrajinské státní orgány se naopak snaží těmto osobám pomoci přijetím různých opatření. Žalovaný i krajský soud upozornili na ukrajinský zákon o zajištění práv a svobod vnitřně vysídlených osob, který zaručuje soubor práv vnitřně vysídleným osobám - mimo jiné ochranu před diskriminací a nuceným návratem, a zjednodušuje přístup k sociálním a ekonomickým službám. Stěžovatel má tedy možnost zaregistrovat se jako vnitřně vysídlená osoba a využít pomoci příslušných vládních institucí. Vnitřně vysídlené osoby tudíž nečelí pronásledování nebo hrozbě vážné újmy.

[9] Ohledně námitek nedostatečně a nesprávně zjištěného skutkového stavu a nedostatečného dokazování, Nejvyšší správní soud odkazuje na rozsudky ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, č. 181/2004 Sb. NSS, či ze dne 19. 8. 2005, č. j. 4 Azs 467/2004, č. 1095/2007 Sb. NSS. Rozhodnutí žalovaného je podrobně odůvodněno a zabývá se všemi stěžovatelskými tvrzeními skutečnostmi. Krajský soud se také podrobně zabýval zprávami o stavu na Ukrajině založenými ve správním spise, které lze ve vztahu k přezkumu napadeného rozhodnutí považovat za dostatečně aktuální. Stěžovatel navíc v žalobě neuvedl zdroje novější,

kteří by obsahovaly informace jiné či nasvědčovaly jakékoliv změně situace na Ukrajině. Na zákonnosti závěrů soudu i žalovaného nemohou nic změnit ani odkazy stěžovatele v kasační stížnosti na zprávu UNHCR z ledna 2019, neboť z dané zprávy neplyne, že by stěžovatel v případě návratu na Ukrajinu mohl být vystaven riziku vážné újmy. Námitkám ohledně nedostatečně zjištěného skutkového stavu ze strany správního orgánu, příp. krajského soudu, tak Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

[10] Stěžovatel je v produktivním věku a nemá vážné zdravotní problémy. Jeho tvrzení, že v České republice žije jeho rodina, včetně nezletilé dcery, pak nejsou samy o sobě relevantními důvody pro udělení mezinárodní ochrany (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, nebo ze dne 21. 1. 2004, č. j. 4 Azs 47/2003 - 52).

[11] Při aplikaci § 14a odst. 2 a § 14 zákona o azylu proto Nejvyšší správní soud neshledal žádné pochybení na straně krajského soudu, které by zakládalo přijatelnost kasační stížnosti. Napadený rozsudek nevykazuje znaky libovůle, naopak závěry krajského soudu jsou přezkoumatelné, dostatečně odůvodněné a přesvědčivé.

[12] Nejvyšší správní soud doplňuje, že hlavním motivem stěžovatelovy opakované žádosti o mezinárodní ochranu je snaha o legalizaci pobytu na území ČR, kde pobývá legálně i nelegálně již 17 let. Potřeba další legalizace pobytu cizince však není zákonným důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (viz např. rozsudky ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, nebo ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44). Poskytnutí mezinárodní ochrany je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území ČR a nelze jej zaměňovat s jinými legálními formami pobytu, které jsou upraveny v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem i žalovaným neshledal v neudělení mezinárodní ochrany nepřiměřený zásah do práva na soukromý a rodinný život stěžovatele, resp. ani namítaný zásah do práva na soukromý a rodinný život neodůvodňuje sám o sobě udělení mezinárodní ochrany. Jakkoliv lze obecně připustit, že je v nejlepším zájmu dítěte žít v úplné a funkční rodině společně se svým otcem, tato skutečnost nemůže bez dalšího založit důvodnost žádosti stěžovatele o mezinárodní ochranu. Nejvyšší správní soud přitom v dané souvislosti doplňuje, že stěžovatel musí svou situaci řešit primárně v režimu zákona o pobytu cizinců, který umožňuje vyřešení jeho pobytového statusu i s ohledem na zájmy jeho nezletilé dcery.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[13] Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu (všechna zmiňovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz) poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájem stěžovatele. Z tohoto důvodu kasační stížnost shledal nepřijatelnou a podle § 104a s. ř. s. ji odmítl.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

[15] Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. Ustanovený zástupce stěžovatele JUDr. Maroš Matiaško, LL.M., advokát, provedl v řízení před Nejvyšším správním soudem dva úkony právní služby, a to přípravu a převzetí věci a písemné podání soudu ve věci samé ve smyslu § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), kterým bylo podání

pokračování

kasační stížnosti. Za každý úkon právní služby náleží mimosmluvní odměna ve výši 3.100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5 advokátního tarifu, která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Proto Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu za zastupování a náhradu výdajů v řízení o kasační stížnosti v celkové výši 6.800 Kč, která mu bude vyplacena v obvyklé lhůtě.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. května 2019

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu